

Gerard van Emmerik

Jij blijft

roman

I

We krijgen hier zelden post, maar toen ik de brievenbus wilde bevrijden van een braamtak zag ik dat er uit de gleuf een ansicht stak.

Irena, van Poëtische non-fictie. Ze stuurt me een bergweide met ezels onder een te blauwe hemel. Ook met een tekst erbij, maar eerst slenter ik terug over ons mospad, dat zo prettig meeveert nu het geregend heeft.

Irena. Haar achternaam blijft lastig, Tsjechisch, iets met een V. Wanneer we op dezelfde avond lesgeven sloop ze in de pauze graag mijn lokaal binnen voor lange, lyrische verhalen over haar cursisten, ach, zo jong nog, Sam, maar al zo talentvol! Zij praatte, ik luisterde. Een halve eeuw geleden ging het al zo, altijd waren anderen aan het woord, de kippenjongen zweeg, een en al bril destijds, een en al weggijken, een en al levensangst... Misschien evengoed een vorm van praten, dat zwijgen van me.

Pas in de keuken lees ik haar woorden, met op de achtergrond hoge tonen, een ingewikkeld stuk waar Luc al tijden op studeert. Haar handschrift is kordater dan haar manier van doen. *Sam, hoe gaat het? Ik heb een paar maal geprobeerd je te bellen. Waarom ben je ineens gestopt? Toch wel tijdelijk, mag ik hopen? De nieuwe lijkt me niks. Enfin, je moet het nu doen met dit plaatje. En natuurlijk met mijn vurige wens dat je er het volgende seizoen weer bent.*

Enfin, wie gebruikt dat nog? En hoe het gaat? Geen idee, ik weet alleen dat ik vroeger automatisch *Goed* zou hebben

gedacht. En dat vroeger stopte op 10 juni rond een uur of 3, toen de vakantie net was begonnen en we zoals elke zomer onze etage in de rolkoffertjesstad hadden ingewisseld voor de rust van *Waldfreude*.

In de weken ervoor dacht ik weleens: dit wordt onze laatste keer. Maar *laatste* in een andere betekenis dan het na die dag in juni zou worden. Niet dat er aanvaringen waren, hoogstens wat verborgen irritaties zoals mijn gesnurk, dat Luc zelfs met oordopjes van 80 euro wakker hield. Toch geeuwde hij alleen als ik vroeg hoe zijn nacht was geweest, omdat hij waarschijnlijk vreesde dat ik anders over toonladders zou beginnen. Maar vooral omdat hij me mijn slaap gunde. En zelf zweeg ik over zijn plakkerige shirts die hij minstens een week droeg, want iemand die kippenmest lekker vindt ruiken moet niet moeilijk doen over een zweetluchtje.

Twee mannen, die niet altijd met, maar vooral niet zonder elkaar konden. Dat bleek wel met die kerst, een paar jaar geleden. Maar dat is een ander verhaal.

Misschien was ons probleem de voorspelbaarheid. We zagen het bij anderen. Al die koppels die in een restaurant zitten te zwijgen en op hun telefoon turen of te strak naar elkaar glimlachen, voorbij de fase dat scheiden nog kans biedt op iets nieuws, iets opwindends, totdat het zich ongemerkt ook bij ons had ingegraven; je houdt van elkaar, maar soms wordt een kamer in een boshuis kleiner en kleiner, je begint je te storen aan elkaars keelgeschraap, aan een opmerking over het weer of de rododendrons die wat minder uitbundig bloeien dit jaar, aan de terugkerende vraag: 'Had je nog mail?'

We durfden het niet hardop te zeggen, maar er waren momenten... We zagen het in elkaars blik. Wij, niet voor eeuwig op deze manier. We hadden toen nog niet door dat er iets nodig was, iets van buitenaf, een ramp ofzo, om ons te redden en weer volop *we* te worden.

In elk geval keek ik tot die middag in juni weleens op Funda. Gewoon om te fantaseren hoe het zou zijn, alleen. Toch speelde mijn geweten op, vooral tijdens chats met Dimitri. Geen datingapp met pop-ups van Viagra en escort-jongens, dit was erger, Dimitri M. Alvarez van *Alvarez & Partners* bracht me op de hoogte van beschikbare woonruimte. Een huis om alleen in door te brengen.

Niet dat je ooit echt weggaat, zei ik tegen mezelf, je houdt minstens zoveel van Luc als hij van jou. Als iemand me toen gevraagd had waarom ik stiekem huizen zat te bekijken, of ik soms van plan was ervandoor te gaan, dan zou ik hebben gezegd: gewoon nieuwsgierig hoe anderen wonen. Of iets dichter bij de waarheid: om de sleur een hak te zetten.

Dimitri. Nooit hebben we elkaar ontmoet, wel werd ik een keer door hem gebeld toen ik een online-formulier had ingevuld en er nog wat onduidelijkheden waren over mijn inkomsten. Een beetje hese stem. Op de website van het makelaarskantoor had hij gemillimeterd haar en een betrouwbare glimlach. Zijn chats waren altijd prettig informeel. *Ha die Sam, in de bijlage de nieuwste lijst. Passend bij je wensen. Klein maar fijn. Goed geïsoleerd, geen geluidsoverlast. Alles aanwezig, een woon-slaapkamer, open keuken, douche en toilet. Ideaal voor een single. Laat maar horen of er iets bijzit!*

En bij het bekijken van zo'n lijst stelde ik me dan voor hoe het zou zijn, een deur met alleen mijn naam. Een

woonkamer zonder Steinway, een ijskast zonder bierblikjes. Kijk, daar zat ik, een man van 60, in mijn eentje op die patserige bank uit de fotoreeks van een appartement in de Rivierenbuurt. Hoe zag zo'n nieuw, solitair leven eruit daar? Elke ochtend allereerst Luc bellen? En ook 's middags? En 's nachts na een paar glazen Rioja? Werd een man die behoefte had aan autonomie na verloop van tijd toch lid van een eetgroep of een wandelclub?

Eén keer werd ik betrapt, toen Luc vanuit het niets de werkkamer binnenkwam en ik een mini-etage met uitzicht op de Sloterplas niet snel genoeg kon wegglikken.

'Wat doe jij nou?' vroeg hij. 'We willen toch geen ander huis?' Hij leek niet te beseffen dat er in die dubieuze speurtocht van me geen plaats was voor *we*.

Moeiteloos verzon ik iets over schonere lucht, beter dan die smerige Nassaukade, de stoplichten, al dat optrekkende verkeer onder ons raam.

Luc schudde zijn hoofd. 'Maar we hebben *Waldfreude*.'

En dat was waar. We hadden ons boshuisje. En elkaar.

Tenminste, voorlopig nog wel.

2

Afgelopen zomer kanelde alles... Op een middag belde mijn huisarts over een controle. Een standaardtestje, eigenlijk overbodig, nooit had ik iets. Mijn lichaam fietste, rende en zwom, het was sterk en lenig en eeuwig, ondanks de verdwenen krullen en de eerste levervlekken op mijn handen en voorhoofd. Er was, vertelde ze, iets niet helemaal in orde met een bloedwaarde. Dus volgde er een routine-echo en een routine-MRI en zat ik op die warme junimiddag in een prettig koele wachtkamer van het ziekenhuis voor een uitslag die gunstig zou zijn, want volgens Google hoefde je aan zo'n bloedwaarde geen waarde te hechten.

Luc wachtte in de auto op het parkeerterrein.

'Je hoeft niet mee hoor,' had ik gezegd, toen hij wilde uitstappen. Dat klonk onaardig en dat was het ook, hij keek gekwetst.

'Hoezo niet?'

Vermoedde ik al iets? Iets wat hem bespaard moest blijven? Snel haalde ik er mijn moeder bij. Hoe ze me zelfs op mijn vijftiende nog vergezelde tot in de behandelkamer van de tandarts, en dat ik me weer de kippenjongen zou voelen. Dat ik inmiddels groot genoeg was.

Hij knikte, maar zodra ik op weg ging naar de ingang werd er een portier zachtjes dichtgedaan en waren er voetstappen, vlak achter me.

'Nee.' Ik had me niet omgedraaid, dan zou ik zwichten, voelde ik. 'Het is echt nee. Ik ben zo terug.'

De kuipstoelen naast en tegenover me waren onbezet. Eerst dacht ik nog: mooi, de laatste vandaag, niemand om glimlaches of stiltes mee te hoeven delen. En ik nam een koffie uit de automaat en bladerde door een Libelle, terwijl *Bette Davis Eyes* uit de plafondspeakers plaatsmaakte voor filemeldingen en het weer, nog warmer werd het, plaatselijk tropisch.

Pas toen ik weer eens om me heen keek, naar al die lege kunststof stoeltjes in rustgevende blauw- en groentinten, herinnerde ik me een tv-interview met een beroemde neuroloog. *Bij slecht nieuws zorg ik dat er geen volgende patiënt zit te wachten.*

Ik begon te neuriën, want dit soort gedachtes had natuurlijk iedereen. Met mijn bekertje liep ik naar de automaat voor nog een cappuccino, toen de deur van de spreekkamer openging en dokter Hoffmann, die er op de ziekenhuis-site een stuk onbezorgder uitzag, me een hand gaf en zich voorstelde.

‘Neemt u gerust wat te drinken,’ zei hij.

‘Nou, eigenlijk heb ik al te veel koffie gehad vandaag.’

‘Komt u mee dan?’

De airco in de spreekkamer zoemde.

‘Hebt u er last van?’ vroeg Hoffmann.

‘Nee, nauwelijks.’

‘Ik zet hem toch even uit.’

Daarna nam hij plaats achter zijn bureau. Nog steeds zonder glimlach gebaarde hij me te gaan zitten.

Op het bureaublad lag een fietszadel en ernaast een dossiermap met een elastische band, zo’n goedkoop ding van de Action, zoals ik er zelf tientallen had met werk van de

cursisten. In de map zat een kort verslag, Hoffmann las het voor, wachtte even en vertelde dat de kruisjes in de kantlijn hoorden bij het oordeel van twee collega's, onder wie een professor. Zij waren het eens met zijn diagnose.

‘Da’s schrikken, hè?’

Luc, dacht ik alleen, Luc. Ik zweeg. Mijn lichaam leek te krimpen en weg te zweven. Intussen klikte Hoffmann een wandscherm aan. ‘Kijk...’ In zijn stem klonk ontzag door. ‘Die oplichtende vlekjes... Ziet u ze?’

Ze zaten overal. Een sterrenhemel, zoals op heldere avonden, wanneer we op het terras van *Waldfreude* de planeten repeteerden.

‘En nu?’ vroeg ik na een poosje.

Hoffmann kwam met cijfers. Bij 5-5 was het te laat, 5-4 was ook slecht, met 4-5 bestond er een kans, een kleine weliswaar, dat bestraling iets kon doen, maar...

Toen hij klaar was met zijn uitleg, die onbegrijpelijk was, tenminste, op dat moment, ik luisterde amper, vroeg hij wat er door me heen ging.

‘Geen idee,’ zei ik naar waarheid. Mijn hoofd was een vacuüm, alleen die cijferduo's bleven echoën. En: Luc.

Hoffmann draaide zijn stoel geruisloos een kwartslag. Hij opende de la van zijn bureau en hield me een doos bonbons voor.

Ik koos een donkere met gesuikerde walnoot, de dokter stopte zelf iets caramelachtigs in zijn mond. Een minuut of wat vulden onze zachte zuig- en kauwgeluiden de ruimte.

‘Ik wou dat ik ander nieuws voor u had. Wilt u een glas water?’

Ik schudde nee. En opeens kwam er een vraag. Zo'n

zinnetje uit een ziekenhuissoap. Ik wilde weten hoelang ik nog had.

Even knipperde Hoffmann met zijn ogen. 'Dat valt moeilijk te voorspellen. Gezien die vlekjes niet heel lang, vrees ik.'

'Hoelang is niet heel lang?'

'Nou, een jaar waarschijnlijk nog wel. We moeten eerst nagaan of het misschien 4-5 is.'

Dus in elk geval nog een herfst, een winter, een lente. Ik keek weer naar de afbeeldingen. En het verslag met de kruisjes. En naar het fietszadel.

'Wat een gek zadel.'

'Dat raad ik patiënten aan die veel fietsen. Bent u een fietser?'

'Ja, enorm.'

'Het is minder belastend. Door die gleuf.'

En daarna vroeg Hoffmann waar ik zoal fietste.

Ik mompelde iets over de Betuwe en het Veluwemassief. Hoffmann bleek vooral het rivierenlandschap te waarderen. 'Best mogelijk,' zei hij met een somber glimlachje, 'dat we elkaar daar weleens zijn tegengekomen.'

3

Voor de 4-5 of 5-5-kwestie mocht ik meteen doorlopen naar het afsprakenloket beneden.

In de wachtruimte trok ik met een te wild gebaar mijn volgnummer uit het apparaat, zodat er een paar extra strookjes meekwamen. Ik controleerde het verlichte getal boven de balie en begon als een ongedurige aandachtsjunk rondjes te lopen. Het was er flink vol, vooral met ouderen, die, begreep ik opeens, ook allemaal dood zouden gaan.

Ze deden alsof ze niet op me letten, maar ik voelde hun blikken. Mijn ademhaling werd gejaagder. Nog even en het ging mis, ik zou hier al bezwijken... totdat onbegrijpelijk snel ineens mijn nummer oplichtte.

De medewerkster achter de balie stond me vriendelijk te woord. Ze keek op haar scherm, vertelde dat dokter Kennedy het onderzoek zou uitvoeren en dat er over precies twee maanden om kwart voor vier een plekje vrij was.

‘Twee maanden?’ Mijn stem klonk te ruw, te hard. ‘U laat me twee maanden wachten?’

‘Helaas, het is nu eenmaal zomer.’

‘En in december, is het dan helaas nu eenmaal winter?’

Eerst dat geschreeuw van me en nu gaf ik ook nog een klap op de balie, waardoor er een plastic bekertje thee omviel.

Zwijgend veegde ze met een stel tissues de boel droog. Je zou verwachten dat ze op een knop zou drukken voor een beveiliging, kom snel, ik heb hier iemand die doordraait, maar ze bleef kalm, waarschijnlijk stonden er dag in dag uit

[lees verder in het boek]